

Húsz kötet a rendészettudomány fejlesztéséért

„A XXI. század biztonsági kihívásai” címmel jelent meg 2018 novemberében a pécsi konferenciasorozat huszadik száma.¹ E kötet – az ezt megelőző könyvekkel együtt – egy egyedülálló tudományszervezői munka eredménye, amelynek révén 2001 óta minden év júniusában nemzetközi tudományos konferenciát rendeznek Pécsen a rendvédelmi szervek mindennapjaihoz kötődő alapvető kérdések színvonalas, tudományos igényű, szakmailag adaptálható megvitatására. A konferenciasorozat értékeinek megőrkítése érdekében indították útjára 2002-től a Pécsi Határőr Tudományos Közleményeket azzal a céllal, hogy a tudományos tanácskozásokhoz kapcsolódó előadások, hozzászólások tanulmányoszerű változatai egységesen szerkesztett módon juthassanak a rendezvényen részt venni nem tudó érdeklődőkhöz, egyúttal megjelenési lehetőséget teremtve a rendvédelmi szervek szakmai tevékenységéhez kapcsolódó tudományágakban (hadtudomány, rendészettudomány, jogtudomány, illetve egyéb társadalom- vagy természettudomány) gondolataikat kifejezni szándékozóknak.²

Aki ma Magyarországon tudományos igénnyel rendőrséggel, rendészettel, rendészetelmélettel, határvédelemmel vagy éppen migrációval foglalkozik, annak – a fentiek alapján – nem ismeretlen az évente megrendezett pécsi rendészeti konferencia, illetve az elhangzott előadásokat tartalmazó Pécsi Határőr Tudományos Közlemények.³ Elsőként a tudo-

¹ Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX. Pécs, 2018. 333 oldal

² Hautzinger Zoltán: Tíz kötet a rendészettudomány szolgálatában: In: Rendészeti Szemle, 2010/2. 127–128. o.

³ Kovács Tamás: Egy nagykorúvá érett történet – a Pécsi Határőr Tudományos Közlemények történetéről. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A határellenőrzés múltja, jelene és jövője. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVIII. Különszám.

mányos tanácskozássorozat plenáris részének állandó levezető elnöke, Zámbo Péter a harmadik kötet epilógusában méltatta az addigi pár év konferenciáit,⁴ később a kötet sorozatszerkesztője, Hautzinger Zoltán az első tíz kötetet értékelte,⁵ majd a kötetsorozat társ-szerkesztője Gaál Gyula 2014-ben, a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából tizenöt szám távlatából tekinthetett vissza ismét a megjelentetett szellemi értéktárra.⁶ Mindezeket követően Kovács Tamás történész a Pécsi Határőr Tudományos Közlemények 2017. évi különszámában vette újfent számba, elemezte az addig megjelent kötetek tartalmát.

Ezúttal a Pécsi Határőr Tudományos Közlemények huszadik megjelenése kapcsán a periodika tanulmányainak legutóbbi öt számában publikált rendészettudományi gondolataiból tallózunk.

Aktuális veszélyek rendészeti aspektusairól – tizenhatodik kötet

A 2015. június 25-én tartott konferencia központi témája ezúttal a társadalmi és természeti változások környezeti hatásaiból adódó veszélyhelyzetek felismerésére, megelőzésére, csökkentésére és elhárítására vonatkozó rendészeti módszerek és eszközök tudományos igényű feltárása és megvitatása köré összpontosult. A továbbra is széles érdeklődés övezte rendezvény fővédnöke, Pintér Sándor belügyminiszter szerint a tudományos konferencia, valamint az azon megjelenő előadók és résztvevők közös gondolkodása valós, jövőbeni értékeket teremt, amelyek hozzájárulnak a rendvédelmi szervek fejlődéséhez, a szakszerű és jogszerű feladatel-

Pécs, 2017., 7. o.

⁴ Zámbo Péter: Epilógus: Határőrnapi konferenciák a szolgálat érdekében, Szent László szellemében. In: Hautzinger Zoltán (szerk.): Magyar határellenőrzés – európai biztonság. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények III. Pécs, 2004., 278–279. o.

⁵ Hautzinger Zoltán: i. m.

⁶ Gaál Gyula: Tizenöt kötet a rendészettudomány szolgálatában. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Rendészettudományi gondolatok; írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából. MRTT, Budapest, 2014., 209–214. o.

látáshoz, és ezeken keresztül az állampolgárok biztonságának további erősödéséhez.⁷

Tanulmányában Zsigovits László a modern kori veszélyekkel kapcsolatban kiemelte, azok is, mint általában a veszélytényezők, a biztonság hatókörébe ágyazódnak. A biztonság pedig egy olyan komplex rendszer, állapot, amelynek a szintje attól függ, hogy a fenyegetettségeket, veszélytényezőket milyen mértékben tárják fel, kezelésükre milyen elméletek, erők, eszközök, módszerek, technológiák állnak rendelkezésre.⁸ Hautzinger Zoltán, a terrorizmus elleni küzdelem idegenjogi eszközeivel kapcsolatban publikációja összegzésként leszögezi: kétségtelen, hogy az idegenjogi eszközök rendészeti oldalról hatékonyan alkalmasak az érintett külföldi kiutasítására vagy beutazásának megakadályozására, de további vizsgálatra érdemes, hogy ezek az eszközök előbbre valóbbak-e a külföldiek integrációját hatékonyabban támogató jogi és társadalmi lehetőségek fokozottabb figyelembevételénél.⁹

Az országhatárt illegálisan Magyarország felé átlépni szándékozó idegenek problémájával foglalkozik Kovács Gábor is tanulmányában.¹⁰ Egy másik tanulmány szerint pedig a modernkori veszélyek már nem csak a föld felszínéről, hanem a kozmoszból¹¹ is fenyegetik az országok, államok biztonságát. Az Oroszországi Föderáció hatályos, 2014. december

⁷ Pintér Sándor: Köszöntő. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Modernkori veszélyek rendészeti aspektusai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI., Pécs, 2015., 4. o.

⁸ Zsigovits László: Modernkori veszélyek és rendvédelmi robotok. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Modernkori veszélyek rendészeti aspektusai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI., Pécs, 2015., 65. o.

⁹ Hautzinger Zoltán: A terrorizmus elleni küzdelem idegenjogi eszközei. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Modernkori veszélyek rendészeti aspektusai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI., Pécs, 2015., 212. o.

¹⁰ Kovács Gábor: A határrendészetben ható törvényszerűségek és elvek érvényesülése az illegális migráció elleni küzdelemben. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Modernkori veszélyek rendészeti aspektusai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI., Pécs, 2015., 221–231. o.

¹¹ Deák József: A szputnyik-rémtől az űrszemétig, a kozmosz orosz „váll-laposítása”. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Modernkori veszélyek rendészeti aspektusai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI., Pécs, 2015., 342–343. o.

26-án elfogadott katonai doktrínájában a katonai konfliktusok megelőzésében és visszatartásában Oroszország egyik fontos feladatáknak veszi számba az államhatárai megbízható őrizete mellett a Föld körüli térség objektumai és eseményei folyamatos monitoringját.

A tizenhatodik kötetbe összegyűjtött konferencia-előadások tanulmányai az országunk földrajzi, geopolitikai elhelyezkedéséből adódó tényezők számbavételével egészítették ki időszerű elemekkel a rendészettudományt.

Határrendészettől a rendészettudományig – tizenhetedik kötet

Pintér Sándor belügyminiszter, mint köszöntője elején megjegyezte, ötödik alkalommal köszönthette 2016. június 23-án az immár tizenötödik konferenciát. A 15 esztendővel ezelőtt indult konferenciasorozat azzal a céllal jött létre, hogy kezdetben a hadtudományon belül, később önálló tudományos társaság keretében, külön diszciplínaként foglalkozzon a rendészettudománnyal és a rendészettel kapcsolatos specifikus ismeretekkel. Tudományos fórumot, előadói és publikációs lehetőséget kínál mindazok számára, akik a szakmai gyakorlati kérdések mellett vagy azokon túl, elméleti igényességgel fordulnak a rendészet elmélete, az egyes szakrendészetek hasznosíthatósága felé.

Ebben az évben a pécsi rendészettudomány-szervezési hagyomány tisztelete jegyében a szervezők célja volt áttekinteni mindazokat a társadalomtudományi folyamatokat és határterületeket, amelyek hozzájárulhatnak a rendészet gyakorlatának fejlesztéséhez és az ahhoz kapcsolódó tudományos gondolkodás formálásához. A belügyminiszteri köszöntő külön kiemelte, hogy a Belügyi Tudományos Tanács megkülönböztetett figyelemmel kíséri, és partnerei között tartja számon a Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi szakcsoportját, amely a Szent László tiszteletének jegyében indított konferenciasorozattal példaértékű tudományos szervezési gyakorlatot valósított meg. A 15 évvel ezelőtt indított konferenciasorozatot a rendvédelem, a rendészet szervezetei és a tudományos élet iránt elkötelezett személyek szándéka, együttműködése

hozta létre, amelynek eredményeként 16 kötetben, közel 600 szerző, több mint 5000 oldalon írt tanulmánya jelenhetett meg. A belügyi tudományos munka kutató, alkotó, tudományszervező tevékenysége a rendészettudomány valamennyi területére kiterjed. Célja az ágazatban létrehozott tudományos értékek feltárásának elősegítése, a tudományos eredmények gyakorlatban történő alkalmazásának előmozdítása, továbbá a rendészettudomány tudomány-rendszertani helyének, szerepének erősítése, tárca-szintű koncentrációja. Törekvéseit érdemben segítik a pécsihez hasonló tudományos tevékenységet önkéntesen szervező civil egyesületek, köztestületek.¹²

A jubiláló tanácskozássorozatot is méltatta Udvardy György pécsi megyéspüspök, megköszönve *„a rendvédelmi dolgozók csendes, háttérben lévő szolgálatát, az emberért végzett, törvények betartatásáért végzett munkáját. A szolgálatot, mely egyrészt napról napra személyes döntést is kíván Önöktől, másrészt a személyes döntés mellett szakmai fölkészültséget is. Mindkettő egyaránt fontos és kívánatos. Köszönöm a közjóért végzett szolgálatot, önmaguk odaszentelését a közösség javáért. Legfőképpen pedig köszönöm, hogy ez a munka önmagában, jelenlétük egy közösségben, társadalmunkban a jóba vetett hitnek, bizalomnak a megtestesítése.”*¹³

Finszter Géza tanulmányában leszögezte, hogy a rendőrség elismert és megbecsült hivatásrenddé csak ott válhatott, ahol a rendészet joga, a rendészeti szervezet és a rendészet működése követi az alkotmányos fejlődést, a szolidaritást és a toleranciát. A törvényesség és az eredményesség ellentmondása valószínűleg egyszerre marad fékezője és motorja a vesztélyelhárításnak. Fékezője akkor, ha a minden áron való eredményesség-

¹² Pintér Sándor: Köszöntő. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendésztől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 2. o.

¹³ Udvardy György: A rend és az ember. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendésztől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 4. o.

re törés szaktudás és emberség nélkül történik, és motorja akkor, ha a törvényes rend segíti a hozzáértés növelését és óvja a jog humánumát.¹⁴

A rendészeti változások irányairól szól a következő tanulmány.¹⁵ Ezeket a változásokat titkosszolgálati szempontból közelíti meg Boda József, hisz a társadalomtudományi kutatások kiterjednek immár a titkosszolgálatok tevékenységének tudományos vizsgálatára, történetük feldolgozására is. A társadalomtudományok fejlődése közül a rendészettudomány stációit veszi számba egy következő tanulmány.¹⁶ A rendészettudomány egységes, vagy akár konszenzussal elfogadott fogalomrendszerét hiányolja, jogos érvekkel egy másik, talányos című publikáció.¹⁷ Miközben immár a tudományos diákköri tevékenységre is kiterjed a rendészettudomány művelése.¹⁸

Részben ehhez is igazodóan változnak a Nemzeti Közszolgálati Egyetem alapképzésben végzett rendőrtisztjeivel szemben támasztott követelmények.¹⁹ De nincs új a nap alatt, hiszen a rendőrtisztekkel szembeni mostani elvárások jó része már jó száz évvel ezelőtt felmerült az első ren-

¹⁴ Finszter Géza: Rendészetek a 21. században, szervezeti megoldások és működési stratégiák. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendészettől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 25–26. o.

¹⁵ Boda József: A titkosszolgálatok és a (rendészet)tudomány. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendészettől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 58–66. o.

¹⁶ Zsigovits László: A rendészettudomány stációi. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendészettől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 93–98. o.

¹⁷ Ritecz György: Minden legyen az ami, a krumplileves legyen krumplileves... In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendészettől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 115–122. o.

¹⁸ Virányi Gergely: Határőrizeti és határrendészeti tudományos diákköri tevékenység, kiemelt figyelemmel a hadtudományra és a rendészettudományra 1967–2015 In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendészettől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 171–181. o.

¹⁹ Kovács Gábor: A Nemzeti Közszolgálati Egyetem alapképzésben végzett rendőrtisztekkel szemben támasztott követelmények változásai In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendészettől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 259–264. o.

dészetelméleti szakközlönyben.²⁰ Ennek a rendészetelméleti szakközlönynek a mai legfőbb folytatója, letéteményese a Belügyi Szemle.²¹ Ez a Magyar Tudományos Akadémia kilencedik osztálya által „A” kategóriás szakmai és tudományos lapként besorolt folyóirat nemcsak jó fórumul szolgált a hazai és külföldi belügyi, később rendészetelméleti, gyakorlati problémák, tapasztalatok megismertetéséhez, megvitatásához, elemzéséhez, hanem színvonalas példaként a rendészettudomány ápolásában, kidolgozásában a Pécsi Határőr Tudományos Közlemények szerkesztői számára is.

A határellenőrzés múltja, jelene és jövője – kezdetek kezdete avagy a tizennyolcadik kötet mint különszám

Szent László trónra lépésének 940. és szentté avatásának 825. évfordulója alkalmából a Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja jubileumi rendészettudományi konferenciát szervezett, és a Pécsi Határőr Tudományos Közlemények sorozatába illesztette a 2001. június 26-án „A határellenőrzés múltja, jelene és jövője” címmel rendezett első nemzetközi tudományos szimpóziuma korreferátumainak tanulmányszerű változatait. A konferenciasorozat deklarált célja, hogy kezdetben a hadtudományon belül, később önálló tudományos társaság keretében, külön diszciplínaként foglalkozzon a rendészettudománnyal és a rendszettel kapcsolatos specifikus ismeretekkel.²²

E kötetben néhai Tóth József, a Pécsi Tudományegyetem egykori rektorának gondolatai így köszöntek vissza: „*Rendkívül örülök annak, hogy*

²⁰ Sallai János: Első rendészetelméleti szakközlöny folyóiratunk: a „Közbiztonság” (1869) In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendésztől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 267–270. o.

²¹ Deák József: A tudomány szabadsága, politikai és hierarchikus hatások régen és ma a Belügyi Szemlében. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendésztől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVII., Pécs, 2016., 271–276. o.

²² Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán: Különszám előszó. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendésztől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVIII., Különszám. Pécs, 2017., 3. o.

az egyetem professzorai egyre többször, nem kifejezetten tudományos feladattal megbízott, vagy arra létrehozott szervezetekkel együttműködhetnek, eszmét cserélhetnek.” A német határőrség nyugállományú tábornoka, Hubertus Grützner a városi televíziónak adott interjúban hasonló szellemben beszélt: *„Nagyra értékelem a szimpóziumot, ez olyan alkalom, lehetőség és fórum, amikor a szakterületen dolgozók beszélnek tapasztalataikról, meghallgatva a nemzetközi véleményeket is. A legjobb úton vagyunk ahhoz, hogy a jövőben minél több ilyen rendezzünk, mert egymással beszélve tudjuk előre vinni közös ügyeinket.”*²³

Az első tanulmányok egyikében sajtós jóslat olvasható a szervezet jövőjéről, miszerint a Határőrség múltját kevésbé, a jelenét és jövőjét azonban már jelentős mértékben meghatározza a szervezet alkotmányos szabályozása.²⁴ Ennek módosítása valóban nagy horderejű változásokat hozott a szervezet életében. Egy másik munka pedig bő tíz évvel Magyarország nemzeti biztonsági stratégiája megjelenése előtt szögezte le, hogy új transznacionális biztonsági kockázatok és veszélyek jelentek meg, mint a terrorizmus, a nemzetközi bűnözés, a tömeges migráció...²⁵ Beregnyei József már 2001-ben is hangsúlyozta az emberi tényező fontosságát.²⁶

A különszám egyfajta sajtós repertóriummal, az eddig kiadványsorozat 23 oldalas tartalomjegyzékével tesz tanúbizonyságot a pécsi konferenciakötetekben közölt rendészettudományt erősítő, mélyítő témáiról.

²³ Zámbo Péter: Konferenciakötet előszó. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Határrendészettől a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVIII., Különszám. Pécs, 2017., 5. o.

²⁴ Hautzinger Zoltán: A Határőrség alkotmányos szabályozása. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A határellenőrzés múltja, jelene és jövője. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVIII., Különszám. Pécs, 2017., 49–53. o.

²⁵ Gaál Gyula: Az embercsempészet elleni fellépés a Határőrség erőivel, eszközeivel. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A határellenőrzés múltja, jelene és jövője. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVIII., Különszám. Pécs, 2017., 75–81. o.

²⁶ Beregnyei József: A határőrségi humánerőforrás minőségi biztosítása In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A határellenőrzés múltja, jelene és jövője. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVIII., Különszám. Pécs, 2017., 91–93. o.

Szent Lászlótól a rendészettudományig – tizenkilencedik kötet

Potápi Árpád, nemzetpolitikáért felelős államtitkár Szent László alakjáról hangsúlyozta, hogy a lovagkirály nemzeti öntudatunkba épült. Uralkodóként rendet teremtett és biztonságot nyújtott a Kárpát-medence háromszázezer négyzetkilométeres területén. Elérte ezt a törvényei szigorával, szervezőképességével, karizmatikus személyével és a betörő keleti népeket leverő győztes hadvezérként. Alkotása maradandó. A nemzet legszeretettebb királya lett. Üzenete ma is aktuális mindannyiunk számára: a keresztény civilizáció megőrzése, örökös a rend szilárdsága felett.²⁷

Finszter Géza kötetnyitó munkája végén arra a következtetésre jut, hogy *„a rendészet kutatójaként egyre magányosabbnak érzem magam egy olyan meggyőződés birtokában, amely szerint*

- *a biztonság szabadság nélkül értéktelen jószág,*
- *a rendészeti hivatás legnemesebb küldetése az eredményesség és a törvényesség egységének megteremtése,*
- *a büntetőjog legnagyobb teljesítménye az, amit a humanizálódás útján eddig elért, miközben összehasonlíthatatlanul nagyobb biztonságot szolgáltat, mint amire a sötétség korábbi évszázadaiban bármikor képes volt,*
- *a rendészetnek szüksége van elméleti alapokra, de a rendészettudomány sem művelhető autonómia és kritikai küldetés nélkül.”*²⁸

A fentiekre is tekintettel az optimális döntés²⁹ meghozatala rendészeti szervezetekben nem könnyű dolog, még a lejátszódó döntés-előkészítési folyamat jellemzői figyelembevételével sem. De hogy az optimális döntés

²⁷ Potápi Árpád: Köszöntő. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 4. o.

²⁸ Finszter Géza: A rendészettudomány magányossága. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 25. o.

²⁹ Kovács Gábor: A rendészeti szervezetekben lejátszódó döntés-előkészítési folyamat jellemzői, az optimális döntés. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 69–77. o.

meghozatala mellett mi mindenre kell felkészülnie a jövő rendőrének,³⁰ azt egy következő tanulmányból ismerhetjük meg.

Egészen Szent Lászlóig visszanyúlóan taglalja a közbiztonsági tárgyú törvénykezéseket egy Janza Frigyes-tanulmány³¹ történelmi léptéket adva a rendészettudomány kialakulásának. Szintén történelmi tárgyú Sallai János publikációja, aki a rendészeti folyóiratok rendészettudományra gyakorolt hatását elemezte.³² Ezzel kapcsolatban megjegyezhető, hogy a rendészettudomány fejlődéséhez, a Belügyi Szemle a sajtónyilvánosságért folytatott küzdelmeinek 1953–1990 közötti feldolgozása eleve jó alapot kínál. Kiderül az anyagból miként igyekezett feloldatni a szerkesztőség a lap elterjedését, olvasottságát akadályozó belügyi rendelkezéseket.³³

Fórizs Sándor szintén történelmi munkája a határőrség belügyi alárendeltségének első félévéből³⁴ von le a rendészettudomány számára általánosítható tapasztalatokat. Vedó Attila idegenellenőrzéssel³⁵ kapcsolatos történelmi tanulmánya pedig különösen időszerű. Részben történelmi témájú

³⁰ Zsigovits László: A jövő rendőre. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 79–84. o.

³¹ Janza Frigyes: Közrendi és közbiztonsági tárgyú törvénykezések Szent Lászlótól I. Ferencig 1077–1795 In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 213–218. o.

³² Sallai János: A rendészeti folyóiratok hatása a rendészettudományra 1869–2017 In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 220–223. o.

³³ Deák József: Belügyi Szemle a sajtónyilvánosságért 1953–1990 In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 225–231. o.

³⁴ Fórizs Sándor: A határőrség első féléve belügyi alárendeltségben. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 233–242. o.

³⁵ Vedó Attila: Idegenellenőrzés a dualista Magyarországon. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 261–267. o.

Szabó Andrea a pénzügyi igazgatás múltját, jelenét, rendészeti szempontból feldolgozó publikációja.³⁶

A modernkori migráció és rendészettudomány fejezetének egyik meghatározó, sok átgondolandó kérdést feltevő, az irreguláris migráció kezelésére³⁷ kitekintő Ritecz György tanulmánya is. A migráció kérdéséhez illeszkedik Balla József, a schengeni belső határokon a határellenőrzés ideiglenes visszaállításának lehetőségeit, körülményeit vizsgáló publikációja.³⁸

E tanulmánykötet összegző értékeléséhez is jól illeszkednek Pintér Sándor belügyminiszter hagyományos köszöntőjében rögzített gondolatai. A konferenciasorozat eredményeként megállapítható, hogy a változásokhoz alkalmazkodva azokat befolyásolni is tudta, hozzájárult a rendészettudományos értékeinek gyarapításához, és a mindennapok rendészeti gyakorlatának fejlesztéséhez. Szent László király szellemisége előtt tisztelgve, a régi gondolkodási rendszerek eredményeinek megőrzése mellett, lehetőséget biztosít az újnak: a rendészettudomány fejlődésének.³⁹

A XXI. század biztonsági kihívásairól – a huszadik kötet

„A rendészettudomány fiatal tudomány. Kialakításához, elismertségéhez szükség volt a belügyi tudományos szervezet létrehozására, a diszciplína egyetemi rangra emelésére, a rendészeti felsőoktatási terület megha-

³⁶ Szabó Andrea: A pénzügyi igazgatás szervezeti keretei egykor és most a rendészeti feladatok tükrében. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 351–356. o.

³⁷ Ritecz György: Az irreguláris migráció kezelés fejlődése (?), fejlődés-e? In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 288–292. o.

³⁸ Balla József: Magyarország schengeni belső határain a határellenőrzés ideiglenes visszaállítási feltételeinek kutatása. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 319–327. o.

³⁹ Pintér Sándor: Köszöntő. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Szent Lászlótól a rendészettudományig. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX., Pécs, 2017., 3. o.

*tározására, a Magyar Tudományos Akadémia általi elismerésére, a tudományos társaságok támogatására, a rendészeti tudományos folyóiratok általi publikációs lehetőségekre, a rendészettudományi doktori iskola megalapítására.”*⁴⁰ Így kezdődik a jubileumi tanulmánykötet belügymiszeri köszöntője. Napjainkban a nemzetállamok számos nemzetbiztonsági kihívással néznek szembe.⁴¹ Ezek közül az egyik a terrorizmus. Az Oroszországi Föderáció (OF) nemzetbiztonsági stratégiája szerint az ország biztonságát – az állam- és közbiztonságot érintő veszélyforrások felsorolásában – rögtön a külföldi hírszerző és speciális szolgálatok OF ellen irányuló mesterkedéseit követő veszélyforrásként a terrorista szervezetek, csoportok és magányos terroristák tevékenysége fenyegeti.⁴²

A közbiztonság, a komplex értelemben vett biztonság egyik fontos alkotó eleme, a belső biztonságé – olvashatjuk Zsigovits László publikációjában.⁴³ A biztonság szavatolására létrehozott állami szervezetektől folyamatosan hatékony teljesítményt vár el a társadalom, emiatt is a rendészeti szervezetek vezetése rendkívül összetett feladat.⁴⁴ A bűnüldözés és kriminalitás című fejezet publikációi egyikéből kiderül, hogy az utóbbi évek uniós és nemzeti politikáiban, a közbeszédben jelentős helyet foglal

⁴⁰ Pintér Sándor: Köszöntő. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 3. o.

⁴¹ Boda József: A XXI. század nemzetbiztonsági kihívásai. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 5. o.

⁴² Deák József: Az Oroszországi Föderáció biztonságpolitikai válaszai a terrorizmus kihívásaira In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 55. o.

⁴³ Zsigovits László: A közbiztonságot, a közrendet és az államhatár rendjét alapvetően veszélyeztető kihívások a kibertér és a virtuális tér dimenziójában. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 103. o.

⁴⁴ Kovács Gábor: A hatékony vezetői teljesítmény fokozásának eszközei és módszerei a rendészeti szervezetekben. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 135. o.

el a menekültek kérdése.⁴⁵ Az illegális migránsoknak már a határon, az országba történő belépésükori megállításának követelménye óhatatlanul felveti a határon szolgálatot teljesítők korrupciós veszélyeztetettségét.⁴⁶

A kutatómunka egyértelmű céljává lett a migrációs igazgatás fejlesztése. Ezzel szoros összefüggésben pedig olyan ajánlások megfogalmazása, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a közigazgatás és a közszolgáltatás migrációval (a külföldiek igazgatásával és a menekültüggyel) összefüggő állami feladatainak nemzetközi, európai uniós követelmények szerinti támogatásához.⁴⁷ A migrációs témához tartozik egy másik publikáció is. Eszerint napjainkban – 2018 tavaszán és nyár elején – a politikai és közbeszéd még mindig hangos a tömeges irreguláris migrációtól való félem(keltés)től. Sőt újabb hullám jelenlétét, megindulását jelzik egyesek. Pedig gyakorlatilag több mint két éve már elcsitult az ominózus tömeges irreguláris migrációs hullám. Ezt jól mutatják az UNHCR adatai is.⁴⁸

A húszkötetes Pécsi Határőr Tudományos Közlemények jelentősége

Mint a jubileumi kötet belügyminiszteri köszöntőjéből is kiderül, a fiatal rendészettudomány kialakításához, elismertségéhez szükséges nélkülözhetetlen feltételek megteremtődtek. De nem hiába, hisz a húsz kötetből számba vett legutóbbi öt év kiadványai arról tanúskodnak, hogy vannak kutatók, akik a szervezési keretek biztosította lehetőségeket tartalommal ki tudják tölteni. Elkötelezett és ügyes szervezők, tartalmas publikációk,

⁴⁵ Fórizs Sándor: Külföldiek, menekültek a német bűnügyi statisztikában. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 163. o.

⁴⁶ Balla József: A határrendészeti szolgálati ág korrupciós veszélyeztetettsége. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 191. o.

⁴⁷ Hautzinger Zoltán: A migráció dinamikája és társadalmi hatásai. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 297. o.

⁴⁸ Ritecz György: A tömeges irreguláris migráció megszűnése, avagy tények, amelyekről nem akarunk tudomást venni. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 237. o.

és mindezek csaknem húszéves együttműködésének eredményeként kialakult a legújabb tudományos eredményeket bemutató tekintélyes tudományos fórumok sora, amelyek közt méltán ott szerepel a hagyományos pécsi, Szent László napjához kötődő, évente megrendezett tanácskozás. *„Önök e téren is úttörő munkát végeztek, a „pécsi konferencia” a rendészet körében fogalommá vált, minden szereplőjének tudományos rangot adó tudományos fórummá... A hazai közrend, közbiztonság és határvédelem szilárd helyzete, a rendvédelmi szerveink iránti közbizalom már nem csak lehetővé teszi, hanem egyenesen megköveteli a rendészeti stratégiai gondolkodás tudományos megalapozását.”*⁴⁹

⁴⁹ Pintér Sándor: Köszöntő. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A XXI. század biztonsági kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX., Pécs, 2018., 3. o.